

Sygn. akt IV U 818/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2020r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	Jerzy Zalasinski
Protokolant	starszy sekretarz sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 listopada 2020r. w S.

odwołania I. B.

od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

z dnia 25 lipca 2017 r. Nr (...)

w sprawie I. B.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

o wysokość emerytury policyjnej

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala wysokość emerytury I. B. na dzień 01 października 2017r. w kwocie (...),14 (jeden(...)) 14/100) zł.

Sygn. akt IV U 818/19 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 25 lipca 2017r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, działając na podstawie art.15c w zw. z art. 32 ust.1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz na podstawie otrzymanej z IPN informacji nr 345849/2017 z 30 marca 2017r., od dnia 1 października 2017r. ponownie ustalił wysokość emerytury I. B. na kwotę 1 209,59 złotych brutto po podwyższeniu do kwoty najniższej emerytury łącznie z dodatkiem pielęgnacyjnym. Do decyzji załączono jako jej integralną część Informację IPN nr 345849/2017 z 30 marca 2017r. o przebiegu służby z której to informacji wynika, że w okresie od 2 lipca 1968r. do 31 lipca 1990r. pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu art.13 b w/w ustawy.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona I. B.. Ubezpieczona zarzuciła powyższej decyzji naruszenie prawa materialnego, w tym przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, i procesowego (zarzuty k. 3v-4).

Wskazując na powyższe ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie jej emerytury w dotychczasowej wysokości oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przypisanych (odwołanie wraz z załącznikami k.3-8v akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy – Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od ubezpieczonej kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska organ emerytalny wskazał, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa. Została wydana na podstawie uzyskanej z Instytutu Pamięi Narodowej informacji z o przebiegu służby ubezpieczonej, z której wynika, że I. B., pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art.13b powyższej ustawy. Uzasadnienie odpowiedzi na odwołanie k. 14-15 akt sprawy.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona I. B. uzyskała prawo do emerytury w dniu 01.08.1990r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 31.01.1959r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz ich rodzin. Obecnie jest uprawniona jest do emerytury w trybie przepisów ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...)Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (zwanej dalej ustawą emerytalną).

Decyzją z 27 lutego 2017r. o waloryzacji, organ emerytalny Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, ustalił że od 1 marca 2017r. wysokość emerytury ubezpieczonej wynosi 1594,14 złotych brutto miesięcznie. Do emerytury przysługuje dodatek pielęgnacyjny w kwocie 209,59 zł (decyzja z 27 lutego 2017r. o waloryzacji renty rodzinnej k.2 akt rentowych).

I. B. w okresie od 2 lipca 1968r. do 30 czerwca 1982r. pełnił służbę na stanowisku inżyniera Samodzielnej Sekcji Chemii w zakładzie (...) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (akta osobowe). Z dniem 15.12.1971r. została odwołana z zajmowanego stanowiska i mianowana na stanowisko inżyniera Wydziału Chemii Biura W. Od dnia 01.10.1973r. pełniła służbę jako młodszy inspektor Departamentu I MSW. Z dniem 04.03.1985r. została przeniesiona na stanowisko inspektora Wydziału XVII. Została zwolniona za służby w dniu 31 lipca 1990 r. W okresie pełnienia służby zajmowała się opracowywaniem chemicznych metod zabezpieczenia poczty dyplomatycznej dla potrzeb Ministerstwa Spraw Zagranicznych. W ostatnim okresie służby zajmowała się tłumaczeniami z języka niemieckiego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej I. B. okazało się uzasadnione i skutkowało zmianą decyzji z 25 lipca 2017r. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury przysługującej ubezpieczonej od 1 października 2017r. poprzez ustalenie wysokości tego świadczenia z pominięciem regulacji art.15c ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Tak ustalona wysokość emerytury na dzień 1 października 2017r. wynosi 1594,14 złotych brutto miesięcznie. Jest to wysokość emerytury ustalona od 1 marca 2017r. na mocy decyzji organu emerytalnego z 27 lutego 2017r. o waloryzacji (vide: decyzja z 27 lutego 2017r. o waloryzacji k.2 akt rentowych).

Jak już wskazano zaskarżona decyzja o ponownym ustaleniu wysokości emerytury ubezpieczonej wydana została w oparciu o regulację art.15c ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży

Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (zwanej dalej ustawą emerytalną) wprowadzoną do tejże ustawy na mocy ustawy nowelizującej z 16 grudnia 2016r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym (...) Dz.U. z 2016r., poz.2270.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że sam fakt zatrudnienia I. B. w jednej z jednostek wymienionych w art. 13b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) nie oznacza jeszcze pełnienia przez niej służby na rzecz totalitarnego państwa. Nowelizując na mocy w/w ustawy z 16 grudnia 2016r., ustawę emerytalną i wprowadzając do niej przepisy art.15c przewidujący obniżenie świadczenia ubezpieczonej ustawodawca dał podstawy do ingerencji w uprawnienie emerytalne ubezpieczonej w oparciu o przesłankę służby na rzecz państwa totalitarnego, która to przesłanka biorąc pod uwagę sposób redakcji art.13b ustawy emerytalnej jest wypełniona przez fakt pełnienia służby w określonej ustawowo formacji w określonym ustawowo czasie. Poza ustawowymi ramami przesłanki służby na rzecz totalitarnego państwa jako przesłanki obniżenia świadczeń emerytalno-rentowych, ustawodawca pozostawił faktyczne okoliczności pełnienia służby przez funkcjonariusza określonej formacji, w tym okoliczności związane z indywidualnymi czynami tegoż funkcjonariusza, w szczególności w kontekście ich zgodności z przepisami prawa. Zauważyć jednak należy, że ustawodawca nie podał definicji totalitarnego państwa, ani nie precyzował jakie działania składają się na pojęcie służby na rzecz takiego państwa. W ocenie Sądu pomocne tu będzie posłużenie się w drodze analogii definicją zawartą w preambule do ustawy z dnia 18 października 2006r. (Dz. U. z 2020r. poz. 306, 284, 322) o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, w rozumieniu tej ustawy praca albo służba w organach bezpieczeństwa państwa komunistycznego, lub pomoc udzielana tym organom przez osobowe źródło informacji polegała na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli. Wskazując na powyższe, po zbadaniu okoliczności sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że sama służba I. B. w Milicji Obywatelskiej nie stanowi podstawy do obniżenia wysokości świadczenia. W ocenie Sądu poza sporem jest, że organy bezpieczeństwa PRL pełniły w rzeczywistości funkcję policji politycznej i stosowały metody działania naruszające przyrodzone prawa człowieka. Jednakże ogólna negatywna ocena instytucji i organów władzy PRL nie powinna być automatycznie przenoszona na ocenę sytuacji jednostki w kontekście jej uprawnień emerytalnych, czy rentowych, również w kontekście wysokości tych świadczeń. Brak uwzględnienia sytuacji konkretnego świadczeniobiorcy wskazuje na uznanie wszystkich funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa PRL za winnych czynów mających uzasadniać zastosowanie wobec nich środków represyjnych, gdyż za taki środek należy uznać obniżenie świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego. Kryterium „służby na rzecz totalitarnego państwa” określone w art.13b ust.1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym Policji (...) powinno być oceniane na podstawie wszystkich okoliczności sprawy, w tym także na podstawie indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka (uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 16 września 2020r. w sprawie III UZP 1/20). Tymczasem jak pokazuje przykład służby I. B. w okresie uznanym przez IPN za okres służby na rzecz totalitarnego państwa ,tj. od 2 lipca 1968r. do 31 lipca 1990r. – odtworzony na ile jest to możliwe na podstawie zachowanych akt osobowych – brak jest przesłanek do stwierdzenia, że w okresie tym I. B. dopuszczał się zachowań, które zasługiwały na penalizację. Bez wątpienia I. B. w okresie służby w Milicji Obywatelskiej nie wykonywała zadań związanych ze zwalczaniem organizacji niepodległościowych i osób działających na rzecz suwerenności i niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej. Z akt osobowych ubezpieczonej wynika, że w okresie od 2 lipca 1968r. do 31 lipca 1990r. pełniła służbę na stanowisku inżyniera chemika oraz tłumacza. Do jej zadań, poza tłumaczeniami z języka niemieckiego, należało chemiczne zabezpieczanie poczty dyplomatycznej. Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonej przesłuchanej w charakterze strony, ponieważ znajdują one potwierdzenie w dokumentach zebranych w aktach osobowych. Akta te nie zawierają, co prawda, informacji jakie konkretnie czynności wykonywała ubezpieczona, ale pośrednio z zebranej tam dokumentacji można wywnioskować, że twierdzenia I. B. są zgodne z prawdą.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd odmówił zastosowania w/w przepisu art.15c ustawy emerytalnej w odniesieniu do ubezpieczonej i na skutek odwołania ubezpieczonej od decyzji z 25 lipca 2017r. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury, na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił wysokość emerytury

ubezpieczonej na dzień 1 października 2017r. w kwocie obowiązującej przed tą zmianą ,tj. w wysokości 1594,14 złotych brutto miesięcznie. Do kwoty tej należy doliczyć dodatek pielęgnacyjny.